

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6CdoR/14/2023
Identifikačné číslo spisu: 2519202526
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2519202526.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Š. Š.Q., nar. XX. E. XXXX, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: G. D. P., nar. XX. C. XXXX, Q. J. XXX/X, X., zastúpená splnomocnencom RS legal s. r. o., Žilinská cesta 130, Piešťany, IČO: 36 864 358, a H. Š., nar. XX. U.A. XXXX, U.M. XX/XX, A. T., zastúpený splnomocnencom PK law firm s. r. o., Konventná 636/6, Bratislava, IČO: 54 231 191, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 13P/163/2019, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/96/2022 zo 11. apríla 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 13P/163/2019-737 z 21. júla 2022 upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému Š. tak, že maloletý Š. sa zveruje do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že bude v osobnej starostlivosti matky počas párneho týždňa v kalendárnom roku v čase od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele párneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod., a v osobnej starostlivosti otca počas nepárneho týždňa v kalendárnom roku v čase od nedele párneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. Obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletého Š. a spravovať jeho majetok. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého Š. výživným 50 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk otca s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku, daňový bonus na maloletého Š. bude poberať matka a rodinné prídavky na maloletého Š. otec. Zároveň zrušil neodkladné opatrenia a to nariadené uznesením Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/163/2019-155 z 20. marca 2020, v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava č. k. 24CoP/42/2020-229 z 12. augusta 2020, a uznesením Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/163/2019-213 z 29. júna 2020, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo

veci samej. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podala odvolanie matka maloletého a to z dôvodov, ktoré sú uvedené v § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. O odvolaní matky rozhodol odvolací súd tak, že: I. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že maloletý Š., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletého Š. a spravovať jeho majetok. II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého Š. sumou 150 eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15 dňa v mesiaci vopred do rúk matky. III. 1. Upravuje sa styk otca s maloletým Š. tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každý párný týždeň od stredy od 17.00 hod. do nasledujúceho pondelka do 7.45 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ho v stanovenom čase začatia styku v mieste bydliska otca a otec je povinný maloletého po skončení styku vrátiť matke v stanovenom čase v školskom zariadení, ktoré maloletý bude navštevovať. III. 2. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým počas letných prázdnin v čase od 1.7. od 10.00 hod. do 14.7. do 18.00 hod. a od 25.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 18.00 hod. a od 15.8. od 10.00 hod. do 25.8. do 18.00 hod. a každý párný rok počas jarných prázdnin od pondelka 10.00 hod. do nedele 18.00 hod. III. 3. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým Š. počas vianočných sviatkov v párnom roku od 22.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a v nepárnom roku od 30.12. od 10.00 hod. do 6.1. do 18.00 hod. nasledujúceho roka. III. 4. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým Š. počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od Zeleného štvrtka od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod. III. 5. Počas styku cez jarné, letné prázdniny, vianočné a veľkonočné sviatky matka v stanovenom čase začatia styku odovzdá maloletého otcovi v mieste jej bydliska a po skončení styku otec v stanovenom čase maloletého vráti matke v mieste jej bydliska. IV. Rušia sa neodkladné opatrenia nariadené uznesením Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/163/2019-155 z 20.3.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 24CoP/42/2020-229 z 12.8.2020 a uznesením OS Piešťany, č.k. 13P/163/2019-213 z 29.6.2020 s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) v odôvodnení rozsudku uviedol, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, keďže ide o konanie, ktoré mohlo začať aj bez návrhu (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 13P/163/2019 bola úprava rodičovských práv a povinností k maloletému Š. Š., nar. XX. E. XXXX, na základe návrhu matky, ktorá sa domáhala zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti, určenia výživného otcovi a úpravy styku otca s maloletým, kde otec navrhoval maloletého najskôr zveriť do jeho osobnej starostlivosti a následne do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým maloletého Š. zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že v starostlivosti matky bude počas párneho týždňa v kalendárnom roku od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele párneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. a v starostlivosti otca počas nepárneho týždňa v kalendárnom roku od nedele párneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. Zároveň určil, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloletého Š., spravovať jeho majetok, daňový bonus bude poberať matka, rodinné prídavky bude poberať otec a matke určil povinnosť prispievať na výživu maloletého Š. výživným vo výške 50 eur.

7. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že rodičia maloletého viedli spoločnú domácnosť v M. X. do októbra 2019, kedy sa matka bez súhlasu otca spolu s maloletým odsťahovala k rodičom. Od júla 2021 býva v rodinnom dome, ktorý si zakúpila spolu s priateľom, t. č. manželom a vlastní ho každý v 1. Matka je vydatá, okrem maloletého Š. má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletemu P., na ktorého jeho otec prispieva výživným 150 eur mesačne. Matka je riadne zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom 944 eur, poberá rodinné prídavky na dve deti. Jej manžel je takisto zamestnaný s príjmom cca 1 200 eur mesačne. Okrem bežných nákladov na bývanie a domácnosť splácajú úver 528 eur mesačne. Maloletý Š. navštevuje materskú školu, trpí vážnymi ochoreniami dýchacích ciest, má oslabenú imunitu. Otec maloletého býva v dvojizbovom byte v M. X., ktorý má vo vlastníctve. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Do 4. marca 2020 bol zamestnaný s príjmom 1 480 eur mesačne, následne bol nezamestnaný, poberal dávku v nezamestnanosti 1 000 eur, od 16. februára 2021 je uznaný invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Poberá invalidný dôchodok 256,3 eur. Od 7. septembra 2021 je zamestnaný na polovičný úväzok ako koordinátor upratovacích prác u zamestnávateľa P. M. M. s čistým mesačným príjmom 392 eur. Okrem toho si privyrába ako čašník 4 dni v mesiaci s príjmom 50 eur mesačne, teda spolu má príjem 700 eur netto mesačne. Vlastní motorové vozidlo C. P., rok výroby 2000, iný majetok nevlastní. S maloletým Š. má vytvorený citový vzťah, pravidelne sa stretávajú. Neodkladným opatrením Okresného súdu Piešťany zo dňa 20. marca 2020, č. k. 13P/163/2019-155 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 24CoP/42/2020-229 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého Š. ponechal v starostlivosti matky, otcovi určil prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne, upravil styk otca s maloletým tak, že je oprávnený sa s maloletým stretávať v každom nepárnom týždni od štvrtka 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Neodkladným opatrením zo dňa 29. júna 2020, č. k. 13P/163/2019-213 súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletým počas letných prázdnin v roku 2020. V priebehu dokazovania bolo vykonané aj znalecké dokazovanie a to znaleckým posudkom znalkyne z odboru klinická psychológia detí Doc. Mgr. Art. Jaroslavou Gajdošikovou Zeleiovou, PhD., zo záveru ktorého vyplynulo, že obaja rodičia majú dostatočné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého Š.. Výchovné prostredie oboch je vhodné, aktuálne však výlučne a emočne sýtený kontakt s otcom je pre maloletého, vzhľadom na jeho psychosociálne vývinové potreby žiaducejší z hľadiska potvrdzovania jeho maskulinity a sociálneho presadzovania sa. Z psychologického hľadiska je u maloletého vzhľadom na vek vysoká potreba emočnej a bezpečie potvrdzujúcej blízkosti a stimulácie tak matkiným, ako i otcovým prístupom za predpokladu výlučného vzťahového priestoru s každým z nich, kedy by sa ich výchovný vplyv pozitívne dopĺňal a vyvažoval. Matka maloletého navrhuje maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti, otcovi určiť prispievať na jeho výživu a upraviť mu styk s maloletým. Otec navrhuje maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti rodičov.

8. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

9. V danom prípade z vykonaného dokazovania odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie zistil dostatočne skutkový stav, avšak vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, vo veci tak rozhodol nesprávne. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého a obaja tiež majú vytvorený s maloletým silný citový vzťah, no napriek tomu odvolací súd nepovažoval striedavú osobnú starostlivosť za vhodnú a v záujme maloletého Š.. Maloletý Š. od 1. septembra 2023 začína povinnú školskú dochádzku, bude teda prvákom na základnej škole. Vzdialenosť medzi bydliskami rodičov je cca 70 km. Cesta autom trvá cca 50 minút. V prípade striedavej osobnej starostlivosti (ďalej aj „SOS“) by musel maloletý navštevovať dve základné školy, čo podľa názoru odvolacieho súdu nie je v jeho záujme a neboli by takto ani lepšie zaistené jeho potreby. Súd hodnotil dopad rozpadu vzťahu medzi rodičmi na maloletého a otázku usporiadania vzťahov tak, aby boli v najlepšom záujme maloletého. Návštevu dvoch základných škôl v iných mestách, v inom prostredí, v iných výchovných a vzdelávacích podmienkach odvolací súd považuje pre dieťa za

frustrujúcu, vyžadujúcu si ustavičné prispôsobovanie sa existujúcim zmenám. Maloletý Š. navyše bude prvák, bude preňho toto obdobie náročné, bude si musieť zvyknúť na pravidelnú školskú dochádzku, všetky školské povinnosti, ktoré budú preňho nové a odvolací súd nepovažoval za vhodné a v záujme maloletého, aby sa toto dialo v dvoch rozdielnych školách, v dvoch školských kolektívoch, kde by boli rozdielne metódy výučby, rozdielni učitelia, rozdielna rýchlosť výučby, rozdielne učebné postupy. Vzhľadom k tomu odvolací súd nepovažoval za v záujme maloletého striedavú osobnú starostlivosť. Za vhodnejšiu považoval širšiu úpravu styku. Odvolací súd preto maloletého zveril osobnej starostlivosti matky a otcovi upravil styk tak, že otec bude oprávnený sa s maloletým stýkať každý párny týždeň od stredy od 17.00 hod. do nasledujúceho pondelka do 7.45 hod., pričom matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ho v stanovenom čase začatia styku v mieste bydliska otca (z dôvodu, že bez súhlasu otca maloletého presťahovala do vzdialeného mesta) a otec je povinný maloletého po skončení styku matke vrátiť v stanovenom čase v školskom zariadení, ktoré maloletý bude navštevovať, či to bude do 1. septembra materská škola, od 1. septembra základná škola. Z uvedeného vyplýva, že maloletý bude aj cestovať do školy z bydliska otca, čo bude predstavovať preňho určitý diskomfort, ktorý však vyvažuje prospech na budovaní vzťahu s otcom a aj zapojenie otca do vyučovacieho procesu, prípravy s maloletým na vyučovanie.

10. Následne odvolací súd upravil aj styk počas vianočných a veľkonočných sviatkov, jarných a letných prázdnin a to tak, aby mali obaja rodičia vytvorené približne rovnaké podmienky k stráveniu času s maloletým a podieľaní sa tak na jeho výchove. Zároveň však odvolací súd nevyklúčil do budúcnosti zverenie maloletého aj do SOS, keď aj návšteva dvoch škôl je pri striedavej osobnej starostlivosti možná, avšak v danom prípade z dôvodu, že maloletý Š. bude prvák na základnej škole, toto odvolací súd nepovažoval nateraz za vhodné.

11. Pokiaľ sa týka určenia vyživovacej povinnosti, tu odvolací súd v súlade s ustanovením § 75 Zákona o rodine mal za to, že vzhľadom na zistené pomery, príjmy, schopnosti a možnosti povinného rodiča uvedené v bode 11. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ako aj odôvodnené potreby maloletého, je primeraným výživné vo výške 150 eur mesačne, preto otcovi určil výživné v uvedenej sume a to s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia.

12. Keďže do rozhodnutia odvolacieho súdu boli rodičovské práva a povinnosti upravené neodkladnými opatreniami nariadenými súdom prvej inštancie, odvolací súd tieto, počnúc právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu, zrušil.

13. O nároku na náhradu trov tohto konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

Dovolanie otca maloletého a vyjadrenie matky maloletého k dovolaniu

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletého, ktorý namieta, že Krajský súd v Trnave predmetným rozsudkom porušil právo otca na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V danom kontexte dal do pozornosti rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR vo vzťahu k povinnosti riadneho odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. uznesenie Ústavného súdu SR z 03.07.2003 pod sp. zn. IV. ÚS 115/03). Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (viď. nález Ústavného súdu SR zo dňa 06.06.2007, sp. zn. I. ÚS 236/06). Z citovaných rozhodnutí Ústavného súdu SR podľa dovolateľa vyplýva, že arbitrárnosť a neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a

zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 486/2011, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

15. K právu na riadne odôvodnenie rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) opakovane uviedol, že „cieľom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté.“ (Tatishvili vs. Rusko, rozsudok zo dňa 22.02.2007, Suominen vs. Fínsko, rozsudok zo dňa 01.07.2003).

16. S poukazom na vyššie uvedené je dovolateľ presvedčený, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, odhliadnuc od zopakovania skutkových okolností a predošlého priebehu konania, je len strohé (body 14. a 15. odôvodnenia rozsudku), svojím obsahom pôsobí zmätočne a odvolací súd sa nevysporiadal s relevantnými skutkovými a právnymi otázkami takým spôsobom, aby dávali jasné odpovede, ktoré by boli pre otca zrozumiteľné, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľa, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. Súd prvej inštancie rozhodol o striedavej osobnej starostlivosti s tým, že svoje rozhodnutie oprel o relevantný argument, ktorým je psychologický znalecký posudok, ktorý v prípade striedavej osobnej starostlivosti odkázal na týždňový interval striedania v starostlivosti o maloletého. Znalčka v predmetnom znaleckom posudku zdôraznila, ako je v aktuálnom veku maloletého dôležitý otec, zdôrazňujúc, že pri maloletom je citová väzba k otcovi podporujúca istotu, bezpečie a jeho tvorivosť dôležitá. Naproti tomu znalčka zistila, že správanie a klamanie zo strany matky, v snahe eliminovať styk maloletého s otcom počas vianočných sviatkov, ako aj to, že maloletý k matke prejavuje aj negatívny, odmietavý postoj z dôvodu nesúhlasu je emočne nekompetentným správaním. Znalčka uviedla, že výchovné prostredie oboch rodičov je vhodné, aktuálne však výlučne vhodný a emočne sýtený kontakt s otcom je pre maloletého, vzhľadom na jeho psychosociálne vývinové potreby žiaducejší z hľadiska potvrdzovania jeho maskulinity a sociálneho presadzovania sa. Maloletý potrebuje aktuálne rozšírený kontakt s otcom, pretože je vo veku, kedy sa identifikuje s mužským vzorom a vytvára si jadrové sebapoňatie chlapca. Otec má za to, že tento skutkový stav zistil súd prvej inštancie správne a taktiež došlo k správne právnemu posúdeniu a k rozhodnutiu o striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol závery logicky na seba nadväzujúce, a aj argumenty, ktoré svedčia jednoznačne v prospech určenia striedavej osobnej starostlivosti. Naopak podľa dovolateľa odvolací súd síce dostatočne zistil skutkový stav, ale dôkazy nesprávne vyhodnotil a vo veci tak rozhodol nesprávne. Otec nenašiel zmienku v ďalšej časti rozsudku odvolacieho súdu o tom, aký dôkaz mal súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotiť, pritom argumentáciu odvolacieho súdu v tejto časti neporozumel. Odvolací súd úplne odignoroval znalecké dokazovanie vo veci, ako aj ďalšie dôkazy svedčiace v prospech striedavej osobnej starostlivosti čím v spojení s tým, že neuviedol, ktoré dôkazy súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, došlo v konečnom dôsledku k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP), ako aj k porušeniu čl. 41 ods. 1, ods. 4 Ústavy SR v spojení čl. 46 ods. 1 Ústavy SR čl. 6 ods. 1, čl. 18 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa. Taktiež je potrebné podľa dovolateľa podotknúť, že v rámci konania pred súdom prvej inštancie prebiehalo konanie neprimerane dlho, s rozsiahlym dokazovaním.

18. Podľa dovolateľa jediným argumentom, o ktorý odvolací súd oprel svoje rozhodnutie je to, že maloletý začína školskú dochádzku, bude prvákom a vzhľadom na vzdialenosť bydliska rodičov by musel navštevovať dve základné školy. Na tomto mieste dovolateľ zdôraznil, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav ku dňu jeho vyhlásenia tak, ako to bolo zdôraznené v rozsudku súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd v napadnutom rozhodnutí predikoval stav k septembru 2023. Otec pokladá uvedené za neprípustný postup odvolacieho súdu a vzhliadol v ňom dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19. Dovolateľ uviedol, že v prípade, ak súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s deťmi, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje aj právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov.

Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravídla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané. Ak sa podľa dovolateľa pozrieme na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie komplexne, je potrebné upriamiť pozornosť aj na časť týkajúcu sa určenia výživného na maloletého. Súd prvej inštancie určil povinnosť matke platiť mesačne 50 eur, pritom predmetný výrok odôvodnil tým, že ku dňu 16. februára 2021 bol otec uznaný invalidným z dôvodu, že dovolateľovi poklesla miera schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a od uvedeného dátumu mu bol priznaný invalidný dôchodok v sume 256,30 eur mesačne. Okrem vlastníctva 2-izbového bytu v Hornom Srní iný majetok nevlastní, pričom v súčasnosti spláca už len jeden úver vo výške cca 91 eur mesačne. Vlastní auto C. P., rok výroby 2000. Pri určení výšky výživného súd zohľadnil príjem matky 944 eur a výšku príjmu otca 700 eur. Mimoriadne prihliadal aj na skutočnosť, že matka napriek nesúhlasu otca premiestnila maloletého mimo okres pôvodného bydliska maloletého, čím otcovi vznikajú zvýšené náklady na pohonné hmoty pri vyzdvihnutí maloletého v mieste jeho bydliska. Uvedené odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva dovolateľovi odpovede na to, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol.

20. Odvolací súd pri zmene rozsudku tieto skutočnosti tak, ako pri zmene striedavej osobnej starostlivosti podľa dovolateľa odignoroval, čím aj v tejto časti podľa dovolateľa došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ CSP. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku podľa dovolateľa len stroho v bode 15., uviedol svoju argumentáciu odkazom na ust. § 75 Zákona o rodine mal za to, že vzhľadom na zistené pomery, príjmy, schopnosti a možnosti povinného rodiča uvedené v bode 11. odôvodnenia, ako aj na odôvodnené pomery maloletého, je primeraným výživné vo výške 150 eur mesačne, preto otcovi určil výživné v tam uvedenej sume. V bode 11. odôvodnenia absentujú výdavky otca. Pre dovolateľa je rozsudok odvolacieho súdu v časti výživného doslova finančne zničujúci.

21. Navyiac odvolací súd určil že dovolateľ musí zabezpečiť každý párný štvrtok v prípade návštevy školy maloletým, jeho dopravu do školy. Lepšie riešenie vidí v možnosti, aby maloletý navštevoval školu v mieste jeho trvalého bydliska, nemusel by cestovať 4x 70 km za deň, celkom podľa jeho prepočtov je to 1 400 km mesačne, čo činí náklad na pohonné hmoty cca 160 eur - 180 eur mesačne, čím sa dovolateľovi z jeho doterajších mesačných nákladov tieto ešte navýšia, dokonca bude mesačne v mínuse až 300 eur. Tieto skutočnosti neboli žiadnym spôsobom odvolacím súdom zohľadnené. Na strane druhej je dovolateľ názoru, že matka bola jednoznačne v každom ohľade zvýhodnená. Krajský súd v Trnave vytvoril precedens do budúca pre všetky matky, ktoré vyberú maloletému miesto na život vo vzdialenom mieste od otca.

22. Dovolateľ má za to, že rozsudok odvolacieho súdu o výlučnej osobnej starostlivosti matky nespĺňa požiadavku najlepšieho záujmu maloletého, ktorý bude musieť v čase od navštevovania základnej školy tráviť hodiny a hodiny v motorovom vozidle vstávať ráno omnoho skôr, aby mohol s otcom cestovať takmer hodinu do školy a hodinu zo školy. Uvedené môže nepriaznivo ovplyvniť vývoj maloletého, ktorý miesto iných aktivít bude tráviť čas v motorovom vozidle. Otec je presvedčený, že Krajský súd v Trnave pri rozhodovaní opomenul všetky tieto skutočnosti, ktoré sú podstatné pre vydanie rozhodnutia, ktoré by bolo v súlade so zákonom, ako aj s namietaným porušením práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP), článkami Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj Dohovoru o právach dieťaťa.

23. Podľa dovolateľa, ak by maloletý navštevoval dve školské zariadenia (v prípade striedavej osobnej starostlivosti), bolo by to preňho omnoho komfortnejšie, nemusel by okrem jedného razu počas týždňa, pri intervale týždňového odovzdávania maloletého, cestovať. Podľa dovolateľa odvolací súd nevysvetlil dostatočne vplyv otázky návštevy dvoch základných škôl maloletým prvákom, vo vzťahu k otázke zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Poukázal v tejto súvislosti na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 361/2016, bod 15., kde Ústavný súd SR zaujal stanovisko: „Ústavný súd sa domnieva, že aktuálna vzdialenosť medzi bydliskami rodičov cca 270 - 360 km nemôže byť sama osebe prekážkou pre prípadné zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti.“ Pre výkon školskej dochádzky v dvoch školách existuje právny rámec (porovnaj usmernenie Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2013, dostupné na <https://www.minedu.sk/data/att/4820.pdf>), pričom prostredníctvom dostupných informačných technológií nemôže byť problém ani zabezpečenie primeranej komunikácie príslušných škôl a pedagógov, ktorá by bola potrebná pri koordinácii výučby maloletého.

24. Podľa dovolateľa nie je legitímnym dôvodom na odopretie striedavej osobnej starostlivosti ochrana práv druhého rodiča, pretože ani jeden z rodičov nemá tzv. silnejšie právo na starostlivosť o deti než druhý rodič.

25. Otec taktiež namietol, že samotný výrok rozsudku odvolacieho súdu, o tom, že je otec povinný maloletého po skončení styku vrátiť matke v stanovenom čase v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje. Otcovi nie je zrejmé kde má maloletého vrátiť v prípade, ak tento nenavštevuje žiadne školské zariadenie. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu je v tejto časti zmätočný, pričom odvolací súd túto skutočnosť opomenul. Rovnako, ako už v predošlej časti tohto dovolania otec uviedol, že odvolací súd nerozhodoval ku dňu vyhlásenia (§ 217 ods. 1 CSP), ale predikoval stav do budúcnosti, čím spôsobil zároveň nevykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, podľa ktorého Otec nevie, kde má Maloletého odovzdávať. Ide o jednoznačnú vadu rozsudku odvolacieho súdu, ktorou došlo založeniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade so skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Otec má za to, že v danom prípade v kontexte vyššie uvedeného komentára a rozhodnutia Ústavného súdu SR, má byť dôvod zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP) ako dovolací dôvod akceptovaný, keďže konanie pred odvolacím súdom ako celok znaky spravodlivosti nevykazovalo a navyše rozsudok odvolacieho súdu so svojimi závermi je v nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami. Uvedeným dovolateľ poukazuje hlavne na strohé odôvodnenie v dvoch stručných bodoch, kde nenašiel relevantnú zmienku o tom, prečo by režim striedavej osobnej starostlivosti nemal byť vhodný, nehovoriac o tom, že vo vzťahu k výživnému nenašiel absolútne žiadnu zmienku, prečo súd určil výživné v tejto výške otcovi, ktorý je na invalidnom dôchodku a má pokles vykonávať zárobkovú činnosť o 45 %. Otec taktiež zdôrazňuje, že nerozumie dôvodom určenia styku s prepravou maloletého v predmetnom rozsahu, ktorá

je v rozpore s najlepším záujmom maloletého (čím dovolateľ poukazuje na dennodennú dĺžku cestovania).

26. Na základe vyššie uvedených skutočností dovolateľ žiada dovolací súd, aby v súlade s § 449 ods. 1 CSP rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/96/2022 zo dňa 11. apríla 2023 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

27. K podanému dovolaniu sa vyjadrila matka maloletého tak, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je podrobné, vyčerpávajúce a nie arbitrárne. V plnom rozsahu sa toto odôvodnenie opiera o podrobne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, vychádza z neho, no jeho právne posúdenie je odlišné od právneho posúdenia súdom prvej inštancie. To, čo v skutočnosti dovolateľ v dovolaní namieta, je teda právne posúdenie skutkového stavu odvolacím súdom, čím nemožno odôvodniť dovolanie podané podľa § 420 písm. f/CSP.

28. Opatrovník maloletého sa k dovolaniu nevyjadril.

Posúdenie veci dovolacím súdom

29. Dovolanie je v tomto prípade podané vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku (§ 111 a nasl. ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu pre dovolanie podané vo veci výživného neplnoletých osôb ani vo veci úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom, prípustnosť dovolania otca bola dovolacím súdom posudzovaná podľa ustanovení CSP.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné.

31. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

32. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

35. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, potom už „postupom súdu“ v zásade nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom, na ktoré súd rozhodol (3Cdo/173/2017, 7Cdo/150/2017, 8Cdo/49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, II. ÚS 158/2022, II. ÚS 170/2021, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

36. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

37. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) vyplýva, že otec maloletého v rámci namietanej zmätočnosti zmienil najmä nedostatok dôvodov, spôsobujúcich nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozsudku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. I keď CSP v súvislosti s úpravou dovolania a dovolacieho konania nepozná pojem „iná vada“ tak, ako ho uvádzali ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, je nepochybné, že k procesným vadám odlišným od vady zmätočnosti (k vadám označovaným predchádzajúcou právnou úpravou ako „iná vada“) môže v praxi všeobecných súdov dochádzať (a dochádza) aj v súčasnosti.

38. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádia konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštanca, v rámci konania, ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

39. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré

sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

40. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu neporozumel a rozhodnutie považuje za prekvapivé aj vzhľadom na zistený skutkový stav, je namieste uviesť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je nepochybne aj právo účastníka konania na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, účastníci konania (a samozrejme aj verejnosť) musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol vydaný - to je zásadná poistka proti svojvôli (Taxquet vs. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (rozhodnutie IV. ÚS 14/07).

41. Podľa § 393 ods. 1 - 4 CSP odvolací súd v písomnom vyhotovení rozhodnutia uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávanej veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, deň a miesto vyhlásenia. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. Jednotlivé odseky odôvodnenia rozhodnutia sa označujú arabskými číslicami.

42. Civilný sporový poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

43. V predmetnej veci krajský súd v dostatočnom rozsahu zdôvodnil svoje východiská i procesný postup v odôvodnení rozsudku pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým ako aj o vyživovacej povinnosti (body 14. - 15. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/96/2022). Zaoberal sa hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, spôsobilosťou oboch rodičov dieťa vychovávať (táto spôsobilosť sa posudzuje najmä vzhľadom na zdravotný stav rodičov, domáce prostredie, či kvalitu výchovné pôsobenia), záujmom oboch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (nie je možné ju nariadiť proti vôli rodiča, ktorý nemá záujem dieťa vychovávať), a napokon záujmom maloletého dieťaťa a najlepším zaistením potrieb dieťaťa (to je možné dosiahnuť len pri rodičoch, ktorí vedú vzájomne komunikovať). Odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v otázke úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, keď striedavú osobnú starostlivosť rodičov nahradil zverením maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom ako rozhodujúce kritérium vyhodnotil záujem maloletého dieťaťa, spočívajúci v nástupe do prvého ročníka, pričom návštevu dvoch základných škôl považoval za frustrujúcu. Odvolací súd svoje rozhodnutie podrobne zdôvodnil a vysvetlil (bod 14. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) zdôrazňujúc, že je v záujme maloletého, aby mal možnosť zvyknúť si na pravidelnú školskú dochádzku, všetky školské povinnosti, ktoré budú preňho nové a zároveň nepovažoval za vhodné, aby sa tak dialo v

dvoch rozdielnych školách s rozdielnymi metódami výučby, v dvoch školských kolektívoch, atď.

44. Dovolací súd konštatuje, že námietka ohľadom nedostatočne odôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu v časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom dôvodná nie je a zvyšné námietky, podradené dovolateľom pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP nezodpovedajú vyššie uvedeným ústavné komfortným kritériám podradeným pod porušenie práva na spravodlivý proces na základe § 420 písm. f/ CSP.

45. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III.ÚS47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

46. Dovolací súd posúdil dovolanie otca a dospel k záveru, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súdny oboch nižších inštancií, a teda i súd odvolací v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery.

47. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spojení so zmeneným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami matky maloletého a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, že zákonným spôsobom posúdili otázku možnosti zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom odvolací súd zdôvodnil prečo nateraz uprednostnil záujem maloletého adaptovať sa v novom školskom prostredí širšou úpravou styku s otcom, pričom zároveň zrozumiteľne zdôraznil, že nevylučuje do budúcnosti, po splnení zákonných podmienok, zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Následne vysvetlil i rozhodnutie o vyživovacej povinnosti otca (dovolateľa) v bode 15. odôvodnenia rozsudku.

48. Dovolací súd s poukazom na uvedené uzatvára, že rozsudok odvolacieho súdu je zrozumiteľný, obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti podľa § 393 ods. 1 a 2 CSP, preto je dovolací súd názoru, že dovolanie nie je odôvodnené prípustným dovolacím dôvodom, preto ho ako nedôvodné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

49. Obiter dictum: Dovolateľ uplatnil v dovolaní len dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nevyjadroval k právnemu posúdeniu veci a k vyriešeniu právnych otázok (§ 421 CSP), (k úprave starostlivosti a styku k maloletému a k uloženej vyživovacej povinnosti), pretože práve dovolateľ stanovuje procesný rozsah dovolacieho konania. Ako vyplýva i z rozsudku odvolacieho súdu, všeobecné súdy vždy zvažujú možnosť aplikácie modelu striedavej osobnej starostlivosti rodičov alebo širšiu úpravu styku (ako v tomto prípade), tak, aby aj rodičom bolo zabezpečené ich rovnocenné postavenie vo vzťahu k maloletému dieťaťu; žiaden z rodičov nedisponuje „väčším oprávnením“ k dieťaťu. Oprávnenie rodiča rovnocenne vykonávať rodičovské práva a povinnosti, determinuje len (a najmä) záujem dieťaťa a lepšie zabezpečenie jeho potrieb. Všeobecný súd pri rozhodovaní o úprave styku formou striedavej osobnej starostlivosti vždy zvažuje splnenie zákonných podmienok vyplývajúcich z § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Práve striedavá osobná starostlivosť môže byť najjednoduchšou formou rovnocennej realizácie rodičovských práv a povinností s prihliadnutím aj na rodovú rovnosť pri výchove maloletého, obzvlášť za situácie, ak obaja rodičia majú záujem podieľať sa aktívne na jeho výchove.

50. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

51. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.